

INFORMACE

o nehodovosti na pozemních komunikacích v České republice v lednu 2005

Policii České republiky bylo v lednu letošního roku nahlášeno celkem 16 658 nehod na pozemních komunikacích, při kterých bylo 78 osob usmrceno, 329 osob těžce zraněno a 2 073 osob zraněno lehce. Odhadnutá hmotná škoda dopravní policií na místě nehody je 802,99 mil. Kč. Porovnání hodnot základních ukazatelů s lednem 2004 je následující:

Nárůst zaznamenáváme v kategorii:

- **počet usmrcených o 17 osob, tj. o 27,9%**
- počet těžce zraněných o 41 osob, tj. o 14,2%
- počet lehce zraněných o 248 osob, tj. o 13,6%.

Pokles zaznamenáváme v kategorii:

- počet nehod o 225 tj. o 1,3%
- odhad hmotné škody o 27,4 mil. Kč tj. o 3,3%.

Počet nehod v letošním lednu je od roku 1990 3. nejvyšší (po roce 2000 – 18 939 nehod a roku 1999 – 17 846 nehod), když nejméně nehod bylo v roce 1991 (jen 6 304 nehod). Počet usmrcených je od roku 1990 4. nejnižší (nejméně usmrcených bylo v roce 2004 – jen 61 osob); nejvíce usmrcených bylo v roce 1993 – 117 osob.

Počet nehod se zvýšil u 47% měsíčně sledovaných ukazatelů a k největšímu absolutnímu nárůstu (v porovnání s lednem 2004) došlo u nehod zaviněných na suchém povrchu (o 2 689 nehod) a dále na mokřem povrchu vozovky (o 927 nehod). Výrazně se zvýšil počet pondělních nehod (o 927 nehod) a více bylo i sobotních a nedělních nehod atd.

Počet usmrcených byl vyšší u 53% měsíčně sledovaných ukazatelů a největší absolutní zvýšení zaznamenáváme u nehod končících srážkou s chodcem (o 19 osob), u nehod na „mokru“ je zvýšení o 18 usmrcených, u nehod mimo obec je zvýšení o 10 osob apod.

V tabulce je přehled o počtech nehod a počtech usmrcených osob podle sledovaných viníků, včetně podílu na celkovém počtu nehod, resp. počtu usmrcených osob, v období leden 2005.

PŘEHLED VINÍKŮ A ZAVINĚNÍ NEHOD

Viník, zavinění nehody leden 2005	Počet nehod	tj. %	Počet usmrcených	tj. %
ŘIDIČEM MOTOROVÉHO VOZIDLA	15 782	94,7	67	85,9
ŘIDIČEM NEMOTOROVÉHO VOZIDLA	57	0,3	0	0,0
CHODCEM	147	0,9	11	14,1
JINÝM ÚČASTNÍKEM	16	0,1	0	0,0
ZÁVADOU KOMUNIKACE	32	0,2	0	0,0
TECHNICKOU ZÁVADOU VOZIDLA	71	0,4	0	0,0
LESNÍ, DOMÁCÍ ZVĚŘÍ	504	3,0	0	0,0
JINÉ ZAVINĚNÍ	49	0,3	0	0,0

Téměř 95% z celkového počtu nehod zavinili řidiči motorových vozidel a dalšími významnějšími viníky jsou „lesní zvěř nebo domácí zvíře“, chodci, technická závada vozidla atd. V kategorii řidič motorového vozidla připadá nejvíce nehod na řidiče osobních (11 557 nehod) a nákladních automobilů (2 421 nehod), 191 nehod zavinili řidiči autobusů, 66 nehod jde na

konto traktoristům atd. K usmrcení došlo zatím jen u nehod zaviněných řidiči motorových vozidel a chodci.

Téměř 9% nehod tvoří případy, kdy viník nehody z místa ujel - celkem se v lednu 2005 stalo 1 469 těchto nehod a při nich byly usmrceny 3 osoby a dalších 75 bylo zraněno. Počet těchto nehod je oproti předchozímu roku nižší o 10,3%, počet usmrcených je vyšší o 3 osoby a počet zraněných je o 3 osoby vyšší.

V další tabulce jsou uvedeny hlavní příčiny nehod řidičů motorových vozidel v měsíci lednu 2005.

HLAVNÍ PŘÍČINY NEHOD ŘIDIČŮ MOTOROVÝCH VOZIDEL

Hlavní příčina nehody leden 2005	Počet nehod	tj. %	Počet usmrcených	tj. %
NEPŘIMĚŘENÁ RYCHLOST	4 352	27,6	36	53,7
NESPRÁVNÉ PŘEDJÍŽDĚNÍ	244	1,5	4	6,0
NEDÁNÍ PŘEDNOSTI	2 442	15,5	8	11,9
NESPRÁVNÝ ZPŮSOB JÍZDY	8 743	55,4	19	28,4

Nejčastější lednovou příčinou nehod byl nesprávný způsob jízdy, na který připadá více jak 55% nehod, dalších téměř 28% nehod zavinili řidiči motorových vozidel z důvodu nepřiměřené rychlosti jízdy (o 5 procentních bodů méně než v lednu 2004), necelých 16% připadá na nedání přednosti v jízdě apod.

Nepřiměřená rychlost jízdy si stále zachovává prvenství počtu usmrcených osob – při těchto nehodách zahynulo 36 osob, tj. téměř 54% z následků nehod řidičů a to i přesto, že počet těchto nehod byl o 14,9% nižší, než v lednu 2004. U ostatních hlavních příčin zaznamenáváme zvýšení – u nedání přednosti o 16%, u nesprávného předjíždění téměř o 11% a nesprávného způsobu jízdy o 1%.

Počet usmrcených je nižší pouze u nedání přednosti v jízdě - o 2 osoby. U nepřiměřené rychlosti jízdy je zvýšení o 10 osob, u nesprávného způsobu jízdy a nesprávného předjíždění shodně o 1 osobu.

Deset nejčastějších a nejtragičtějších příčin nehod je uvedeno v následujících tabulkách. **Nejčastější příčinou nehod** řidičů v tomto období bylo nepřizpůsobení rychlosti stavu vozovky, dále nevěnování potřebné pozornosti řízení vozidla, nedodržení bezpečné vzdálenosti za vpředu jedoucím vozidlem, nesprávné otáčení a couvání, nezvládnutí řízení vozidla atd.

pořadí	DESET nejčastějších příčin nehod řidičů motorových vozidel; leden 2005	počet nehod
1.	nepřizpůsobení rychlosti stavu vozovky	3 549
2.	řidič se plně nevěnoval řízení vozidla	2 293
3.	nedodržení bezpečné vzdálenosti za vozidlem	2 257
4.	nesprávné otáčení nebo couvání	1 486
5.	nezvládnutí řízení vozidla	1 098
6.	nedání přednosti upravené dopravní značkou "DEJ PŘEDNOST V JÍZDĚ !"	774
7.	vjetí do protisměru	520
8.	nepřizpůsobení rychlosti dopravně technickému stavu vozovky	428
9.	vyhýbání bez dostatečného bočního odstupů	398
10.	jiný druh nesprávné jízdy	357

V porovnání s lednem roku 2004 zavinili řidiči motorových vozidel více nehod z důvodu:

- ❖ nedodržení bezpečné vzdálenosti za vozidlem o 433 nehod
- ❖ nepřizpůsobení rychlosti dopravně technickému stavu vozovky o 204 nehod
- ❖ nevěnování potřebné pozornosti řízení vozidla o 157 nehod atd.

Naproti tomu byl nižší počet nehod zaviněných z důvodu:

- ❖ nepřizpůsobení rychlosti stavu vozovky o 988 nehod
- ❖ vyhýbání bez dostatečného bočního odstupu o 180 nehod
- ❖ nezvládnutí řízení vozidla o 113 nehod atd.

Jak vyplývá z tabulky, **nejtragičtější příčinou** nehod v tomto období bylo nepřizpůsobení rychlosti stavu vozovky (tj. vozovka byla mokrá nebo jinak kluzká) - zahynulo 18 lidí, na druhém místě je nepřizpůsobení rychlosti dopravně technickému stavu vozovky - zahynulo 8 lidí atd.

pořadí	DESET nejtragičtějších příčin nehod řidičů motorových vozidel; leden 2005	počet usmrcených osob
1.	nepřizpůsobení rychlosti stavu vozovky	18
2.	nepřizpůsobení rychlosti dopravně technickému stavu vozovky	8
3.	řidič se plně nevěnoval řízení vozidla	5
4.	nezvládnutí řízení vozidla	5
5.	vjetí do protisměru	5
6.	kolize s protijedoucím vozidlem při předjíždění	4
7.	překročení předepsané rychlosti stanovené pravidly	4
8.	jiný druh nepřiměřené rychlosti	3
9.	nedání přednosti upravené dopravní značkou " STŮJ, DEJ PŘEDNOST V JÍZDĚ ! "	2
10.	jízda na červené světlo	2

Oproti loňskému lednu byl počet usmrcených osob vyšší u nehod zaviněných z důvodu:

- ❖ nepřizpůsobení rychlosti dopravně technickému stavu vozovky o 4 osoby
- ❖ překročení rychlost stanovené pravidly o 4 osoby atd.

Počet usmrcených osob byl nižší u nehod zaviněných z důvodu:

- ❖ vjetí do protisměru o 5 osob
- ❖ nedání přednosti upravené dopravní značkou " STŮJ, DEJ PŘEDNOST V JÍZDĚ ! " o 4 osoby atd.

Vývoj následků chodců na vyznačených přechodech od roku 2000 je v následující tabulce.

den rok 2005	2000	2001	2002	2003	2004	2005
počet nehod	44	99	79	78	80	114
usmrceno osob	2	6	5	1	1	1
těžce zraněno	15	20	16	23	18	25
lehce zraněno	29	76	58	57	67	91
nezraněno	0	1	2	0	0	1

Při nehodách zaviněných řidiči motorových vozidel z důvodu neumožnění nerušeného a bezpečného přejetí vozovky chodci, přecházejícímu po vyznačeném přechodu, zahynul v lednu 2005 jeden chodec (stejně jako v lednu roku 2003 a 2004), 25 chodců bylo těžce zraněno (- 7 osob) a 91 chodců bylo lehce zraněno (+ 24 osob). Následky těchto nehod jsou zatím v relaci se stavem před úpravou, ale počet těchto nehod je téměř trojnásobný.

V příložené tabulce je uvedeno členění nehod podle místa, tj. zda k nehodě došlo v obci nebo mimo obec, včetně porovnání se stejným obdobím minulého roku, index -leden 2004=100%.

MÍSTA NEHOD

Místo nehody leden 2005	Počet nehod	Počet usmrcených	Počet těžce zraněných	Počet lehce zraněných	Hmotná škoda v mil. Kč
V OBCI	11 993	31	188	1 155	483,54
Index rok 2004=100%	100,8	129,2	121,3	110,1	96,8
MIMO OBEC	4 665	47	141	918	319,43
Index rok 2004=100%	93,7	127,0	106,0	118,3	96,6
z toho DÁLNIČE	336	4	3	25	39,28
Index rok 2004=100%	87,3	133,3	50,0	69,4	94,7

Z celkového počtu připadá na obce 72% nehod, téměř 40% usmrcených, přes 57% těžce zraněných a necelých 56% lehce zraněných osob atd.

V obci jsou hodnoty všech základních ukazatelů vyšší, pouze odhad hmotné škody je o 16,1 mil. Kč nižší: počet nehod je vyšší o 90, počet usmrcených o 7 osob, počet těžce zraněných o 33 osob a počet lehce zraněných o 106 osob.

Mimo obec – nižší je pouze počet nehod (o 315) a odhad hmotných škod (o 11,3 mil. Kč). Počet usmrcených je vyšší o 10 osob, počet těžce zraněných o 8 osob a počet lehce zraněných o 142 osob.

Na dálnici - pouze počet usmrcených je vyšší – o 1 osobu. Počet nehod je nižší o 49, počet těžce zraněných o 3 osoby a počet lehce zraněných o 11 osob.

V lednu 2005 připadalo nejvíce nehod na místní komunikace a pak na silnice I. a II. třídy. Počet nehod byl, v porovnání s lednem loňského roku, vyšší pouze na vybrané komunikační síti velkých měst (nárůst o 12,1%) a na silnicích II. třídy – o 2,4%. Největší relativní snížení zaznamenáváme na dálnicích a na místních komunikacích – o 12,7%, resp. o 9,2%.

Nejvíce usmrcených bylo při nehodách zaviněných na silnicích I., II. a III. třídy. Oproti stejnému období loňského roku byl počet usmrcených nižší na vybrané komunikační síti velkých měst, na silnicích I. třídy a na místních komunikacích.

druh komunikace leden 2005	Počet nehod	ROZDÍL NEHOD	Počet usmrcených	ROZDÍL USMRCENÝCH
Dálnice	336	-49	4	1
Silnice I.třídy	2 807	-114	26	-1
Silnice II.třídy	2 640	63	16	9
Silnice III.třídy	2 079	-36	17	7
Komunikace sledovaná	3 057	329	5	-3
Komunikace místní	4 187	-260	9	6
Účelová komunikace	1 552	-158	1	-2

V lednu 2005 bylo Policii ČR nahlášeno 599 nehod (tj. 3,7% z celkového počtu nehod), které byly zaviněny pod vlivem alkoholu. Při těchto nehodách byla 1 osoba usmrcena (na území hl.m. Prahy) a 228 osob zraněno. Počet nehod, v porovnání s lednem 2004, je vyšší o 145 nehod (tj. o 31,9%), počet usmrcených je stejný a počet zraněných je o 58 osob vyšší. Nejvíce těchto nehod zavinili řidiči osobních automobilů – 525 nehod (+ 136 nehod), řidiči nákladních automobilů - 39 nehod (+ 14 nehod), chodci - 16 (-9 nehod), cyklisté - 13 nehod (+ 8 nehod) atd.

Podíl jednotlivých krajů na nehodovosti v ČR a porovnání s lednem roku 2004 je v následující tabulce.

NEHODY V JEDNOTLIVÝCH KRAJÍCH ČR

K R A J LEDEN 2005	POČET NEHOD	INDEX	POČET USMRCENÝCH	INDEX	ROZDÍL USMRCENÝCH
HLAVNÍ MĚSTO PRAHA	2 572	97,4	5	125,0	1
STŘEDOČESKÝ	2 089	90,4	15	136,4	4
JIHOČESKÝ	1 197	98,9	7	140,0	2
ZÁPADOČESKÝ	1 605	99,5	9	300,0	6
SEVEROČESKÝ	2 004	96,8	11	275,0	7
VÝCHODOČESKÝ	1 891	93,5	5	62,5	-3
JIHOMORAVSKÝ	2 435	98,9	17	212,5	9
SEVEROMORAVSKÝ	2 865	112,3	9	50,0	-9

Počet nehod byl vyšší pouze na území Severomoravského kraje – o 314 nehod; největší pokles zaznamenáváme na území Středočeského kraje - o 222 nehod. Počet usmrcených byl nižší pouze ve Východočeském a Severomoravském kraji - o 3, resp. o 9 osob a naopak nejvyšší absolutní nárůst počtu usmrcených byl na území Severočeského a Západočeského kraje.

Z hlediska absolutního počtu nehod jsou na tom **nejhůře pondělky**, kdy jsme zaznamenali **nejvíce nehod**, dalším nehodově nepříznivým dnem byly pátky. Oproti lednu 2004 přibýlo pondělních, sobotních a nedělních nehod a nejvíce se snížil počet čtvrtěčních nehod apod.

Den v týdnu leden 2005	Počet nehod	ROZDÍL NEHOD	Počet usmrcených	ROZDÍL USMRCENÝCH
Pondělí	3 415	927	16	6
Úterý	2 143	-242	7	1
Středa	2 458	-151	5	1
Čtvrtek	2 331	-578	9	2
Pátek	2 746	-569	15	2
Sobota	2 099	279	12	-1
Neděle	1 466	109	14	6

Primát počtu usmrcených připadá na pondělní nehody, kdy bylo usmrceno 16 osob. Pokles registrujeme pouze u sobotních nehod.

Nejhorším lednovým dnem bylo pondělí 24., kdy bylo policii nahlášeno 882 nehod. V průměru na jeden lednový den připadalo 537 nehod.

Nejtragičtějším lednovým dnem pak byl pátek 21., kdy při nehodách zahynulo 8 lidí a v průměru na jeden lednový den roku 2005 připadá 2,52 usmrcených osob. V lednu byly 2 dny, kdy při nehodách nepřišel nikdo o život.

V lednu 2005 při nehodách v silničním provozu zahynulo celkem 78 lidí, z toho bylo:

- 34** řidičů osobních automobilů (o 5 osob více, než v lednu 2004)
- 29** chodců (o 19 osob více)
- 11** spolujezdců v osobním automobilu (o 5 osob méně)
- 1** cyklista (o 2 osoby méně)
- 1** řidič nákladního automobilu
- 1** spolujezdec v nákladním automobilu
- 1** řidič malého motocyklu.

Při nehodách bylo usmrceno 7 dětí, z toho byly 4 děti chodci, 2 děti spolujezdcí v osobních automobilech a 1 dítě cyklista. Dalších 147 dětí bylo zraněno.

Nejvíce usmrcených osob bylo v kategorii nad 64 let (17 osob), v kategorii 35 až 44 let zahynulo 12 osob atd. Největší pokles je u věkové kategorie 25 až 34 let, kde snížení představuje 8 osob apod.

V porovnání s lednem 2004 zaznamenáváme nárůst počtu usmrcených u následujících kategorií viníků nehod:

- *u nehod zaviněných chodci* (o 10 osob)
- *u nehod zaviněných řidiči osobních automobilů* (o 6 osob)
- *u nehod zaviněných řidiči autobusů* (o 2 osoby) apod.

NÁRŮST POČTU USMRCENÝCH SE PROJEVIL PŘEDEVŠÍM

- *u nehod, které skončily srážkou s chodcem* (o 19 osob)
- *u nehod, které se staly na mokré vozovce* (o 18 osob)
- *u nehod, které se staly mimo obec* (o 10 osob)
- *u nehod zaviněných nepřiměřenou rychlostí* (o 10 osob)
- *u nehod, které se staly na silnicích II. třídy* (o 9 osob)
- *u nehod, které se staly v obci* (o 7 osob)
- *u nehod v noční době, za snížené viditelnosti* (o 7 osob)
- *u nehod, které se staly na silnicích III. třídy* (o 7 osob)
- *u nehod, které se staly v pondělí* (o 6 osob)
- *u nehod, které se staly v neděli* (o 6 osob)
- *u nehod, které se staly na místních komunikacích* (o 6 osob) atd.

Zpracoval : plk. ing. Josef Tesařík a mjr. Petr Sobotka , telefon: 974 834 384
Ředitelství služby dopravní policie Policejního prezidia ČR

V Praze dne 8. února 2005

